HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine
Madise 4
20308 Narva
Ida-Virumaa

31.03.2026 nr 9.5-2.2/25-26/16/15

Narva Õigeusu Gümnaasiumi riikliku järelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75, erakooliseaduse § 23 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks ning õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis" punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Narva Õigeusu Gümnaasiumi riikliku järelevalve õiendi (lisatud).

2. Kooli pidajal ÕIGEUSU HARIDUSE ÜHING ÜLESTÕUSMINE tuleb esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega hiljemalt viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.

3. Riikliku järelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ruth Elias
järelevalveosakonna nõunik

Lisad:
1. Narva Õigeusu Gümnaasiumi riikliku järelevalve õiend
2. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Koopia: Narva Õigeusu Gümnaasium

735 0106
ruth.elias@hm.ee

Lisa
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna
nõuniku korraldusega „Narva Õigeusu Gümnaasiumi
riikliku järelevalve õiendi kinnitamine“

NARVA ÕIGEUSU GÜMNAASIUMI RIIKLIKU JÄRELEVALVE ÕIEND

I SISSEJUHATUS

1. Narva Õigeusu Gümnaasium (edaspidi *kool*) on ÕIGEUSU HARIDUSE ÜHING ÜLESTÕUSMINE (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Madise tn 4, Narva linn.

2. Riiklikku järelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõuniku 05.12.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/16/1 „Riikliku järelevalve algatamine Narva Õigeusu Gümnaasiumis“ alusel.

3. Järelevalves vaadeldi, kas koolis tagatakse eesti keele ja eestikeelne õpe tasemel, mis võimaldaks kooli lõpetajatel jätkata õpinguid eesti õppekeelega õppeasutuses; missuguseid metoodikaid ning õppematerjale kasutatakse eesti keele ja eestikeelses aineõppes; kas eesti keele aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise metoodika koolitusi; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja eesti keele oskuse tase vastavad kehtivatele nõuetele ning kuidas on korraldatud üksikute õppeainete õpe mittestatsionaarses õppes.

4. Järelevalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna juhataja Mairi Uusen, nõunikud Berit Asuküla ja Ruth Elias, eksperdina oli kaasatud Keeleameti Ida-Viru järelevalvetalituse peainspektor Renata Laas.

5. Järelevalve algas 16.02.2026.

6. Järelevalves vesteldi kooli pidaja, direktori ja õppealajuhatajaga, eesti keele ja eesti keeles aineõpetuse tunde andvate õpetajatega, õpilastega, tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga vaadeldavas valdkonnas, võrreldi kooli dokumentatsioonis kajastatud andmeid tegeliku olukorra ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud kannetega.

KOKKUVÕTE

Kool on ainus Narva linnas tegutsev eraõppeasutus, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes. Seisuga 16.02.2026 õppis koolis 135 õpilast statsionaarses ja 456 üksiku õppeaine õppijat mittestatsionaarses õppes ning töötas 32 õppe- ja kasvatusala töötajat.

Kooli direktor ja õppealajuhataja alustasid töökohustuste täitmist 01.12.2025. Kooli nõukogu täidab hoolekogu ülesandeid.

Koolis on 456 üksikaine õppijat mittestatsionaarses õppes, neist 384 õpivad eesti keelt, 56 õpivad inglise keelt ning 16 õppijat õpivad nii eesti kui ka inglise keelt.

Kooli õppekavas vajavad täiendamist õppekava üldosa ning põhikooli keele ja kirjanduse, loodusainete, matemaatika, sotsiaalainete ja võõrkeelte valdkondade kavad ja ainekavad ning valikaine informaatika ainekava ning gümnaasiumi matemaatika ainekava.

Koolis õpetatakse eesti keelt teise keelena ainekava alusel, mis vastab riiklikule õppekavale.

Eestikeelset aineõpetust rakendatakse nii põhikoolis kui ka gümnaasiumis. Eesti keele tunde nii põhikoolis kui gümnaasiumis viivad läbi viis C1-tasemel eesti keelt oskavat õpetajat, kellest kolme kvalifikatsioon vastab kehtivatele nõuetele.

Eesti keelt üksikainena mittestatsionaarses õppes õpetab 18 grupile kolm tundi nädalas viis õpetajat, kellest kolme kvalifikatsioon vastab nõuetele ja kahel õpetajal nõutav kvalifikatsioon puudub. Inglise keelt üksikainena mittestatsionaarses õppes õpetab üks õpetaja neljale grupile kaks tundi nädalas, õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Koolis on tunnivaatluseid korraldatud, neid on viinud läbi nii direktor kui ka õppealajuhataja. Käesoleval õppeaastal on tunde külastanud direktor, õppealajuhataja oli eelnevalt külastanud ühte tundi. Koolis on kasutusel tunnivaatlusleht, tagasisidet tunni kohta küsitakse ka mõnelt õpilaselt, et tundi külastanud juhtkonna liige saaks tunni kohta õpilaste tagasiside.

Järelevalves vaadeldi seitset tundi, neist kolm olid eestikeelsed ainetunnid ja neli eesti keel teise keelena tunnid. Juhtkonna liikme tagasiside vaadeldud tundidele oli positiivne, tagasihoidlikuks jäi õpetajale ettepanekute tegemine tunni veelgi paremaks läbiviimiseks ja õpilaste aktiivsuse suurendamiseks.

Haridusliku erivajadusega (edaspidi *HEV*) õpilaste toetamiseks on määratud haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijaks (edaspidi *HEVKO*) neli erinevat klassijuhatajat, kes on õpilastele avanud individuaalse arengu jälgimise kaardid (edaspidi *IAJK*), mille täitmise eest vastutajaks on direktor määranud HEVKOd.

Koolis täidab sotsiaalpedagoogi ülesandeid direktor, teisi tugispetsialiste koolis ei tööta, samuti ei ole sõlmitud teenuse osutamise lepinguid. Koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) otsuseid tugispetsialistide teenuse osutamiseks ei täideta, v.a sotsiaalpedagoogi teenus.

Individuaalsetes õppekavades (edaspidi *IÕK*) on välja toodud õpetamise ja hindamise erisused, õpilastele, kellele on eelneval trimestril hindamata või negatiivse hindega hinnatud õppeaines koostatud IÕKd, kuid neis puudub õppesisu, mille õpilane peab omandama. Üksiku aine õppijatele on IÕK üldosa koostatud, kuid puudub õppesisu, mille õpilane peab kursuse jooksul omandama.

Vanema soovil koduõppel olevale õpilasele koostati järelevalve käigus IÕK, mis sisaldab õpitavates ainetes õppesisu ja igakuist hindamist. Õpilase hindamine ei toimunud varem igakuiselt.

Järelevalves selgus, et kooli 32-st õppe- ja kasvatusala töötajast puudub ametikohale kehtestatud nõuetele vastav kvalifikatsioon seitsmel töötajal, neist ühel puudub õpetajakutse ja viiel magistrikraad või sellele vastav haridus ja õpetajakutse, kolm nendest õpib ning ühel õpetajal puudub eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele, õpetaja keeleoskus on B1-tasemel.

Käesolev õiend oli pidajale ja koolile saadetud ärakuulamiseks 19.03.2026. Pidaja 24. märtsil esitatud täiendust on arvestatud õiendi koostamisel.

III OLUKORRA KIRJELDUS

Kool on Narva linnas tegutsev eraõppeasutus, mis korraldab õpet I–III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes. Seisuga 16.02.2026 õppis koolis EHISe ja kohapeal kontrollitud andmetel statsionaarses õppes 135 õpilast, neist 31 I kooliastmes, 41 II kooliastmes ja 32 III kooliastmes ning 31 gümnaasiumiastmes, lisaks oli koolis üksikute õppeainete õppijaid mittestatsionaarses õppes 456. Koolis töötas 32 õppe- ja kasvatusala töötajat.

1. Õppekava vastavus nõuetele

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse[1] (edaspidi *PGS*) kohaselt koostab kool riiklike õppekavade alusel kooli õppekava, mis on õpingute alusdokument, milles on kirjeldatud õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks ning milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärast tulenevad valikud. Erakooliseadus[2] (edaspidi *EraKS*) sätestab, et erakooli õppekava kinnitab erakooli pidaja ning EraKS[3] sätestab, et erakooli õppekavas teeb muudatusi nõukogu, need kinnitab erakooli pidaja. PGSist[4] lähtudes tuleb kooli õppekava ja selle muudatused esitada enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Pidaja on õppekava kinnitanud käskkirjaga[5]. Koolis täidab hoolekogu ülesandeid nõukogu. Õppekava on eelnevalt esitatud arvamuse avaldamiseks õppenõukogule[6], nõukogule[7] ja õpilasesindusele[8].

1.2. PGSi[9] kohaselt peab kool avalikustama kooli õppekava oma veebilehel ja looma koolis võimalused nendega tutvumiseks paberil.

Kooli õppekava üldosa ja ainekavad on kooli veebilehel[10] avalikustatud. EHISes on valikaine kursustena nimetatud 3D modelleerimine, aktiivse kodaniku ABC, Narva ajalugu, ravimitest maakeeli, suhtlemispsühholoogia, pillide tundmine, rahvusvaheliste suhete alused, kiirlugemine, keelementor, geenid – müüdid või tegelikkus, estonskad, digi ettevõtlus, kultuurilugu, kuid ainekavasid neis ainetes koostatud ei ole. Direktori sõnul on 3D modelleerimine informaatika kursuse osa ja õppekavas on kursusekava olemas, teisi valikaineid koolis ei õpetata ning EHISes tehti parandused ning eemaldati valikainete loetelust ained, mida ei õpetata.

1.3. PGS, põhikooli riiklik õppekava[11] (edaspidi *PRÕK*) ja gümnaasiumi riiklik õppekava[12] (edaspidi *GRÕK*) sätestavad nõuded kooli õppekavale.

1.3.1. Õppekava üldosa

Kooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas PGSis, PRÕKis ja GRÕKis sätestatuga ja vajab täiendamist.

1.3.1.1. GRÕK[13] sätestab, et kitsa matemaatika järgi õppinud õpilastel on õigus üle minna laiale matemaatikale ja laia matemaatika järgi õppinud õpilastel kitsale matemaatikale. Ülemineku tingimused sätestab kool oma õppekavas. Kooli õppekavas ei ole kirjeldatud ülemineku tingimusi.

---

[1] PGS, § 17 lg 1.
[2] EraKS, § 11 lg 2.
[3] EraKS, § 11 lg 3.
[4] PGS, § 17 lg 2.
[5] MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine juhatuse 29.10.2025 käskkiri nr 2025/2026-4 „Kooli õppekava muudatuste kehtestamine ja õppekava kinnitamine“.
[6] Õppenõukogu 23.10.2025 koosoleku protokoll nr 1-14/1.
[7] Nõukogu 27.10.2025 koosoleku protokoll nr 2025/2026-1.N.
[8] Õpilasesinduse 09.10.2025 koosoleku protokoll nr 3.
[9] PGS, § 69 lg 1.
[10] Õppekava - Narva Õigeusu Gümnaasium, 16.02.2026.
[11] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.
[12] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.
[13] GRÕK, § 11 lg 4.

1.3.1.2. PRÕK[14] ja GRÕK[15] sätestavad õppekava läbivad teemad. Kooli õppekavas on ajakohastamata „Teabekeskkond ja meediakasutus“, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.3.1.3. PRÕK[16] sätestab, et kolmandas kooliastmes korraldab kool õpilasele loovtöö, mis on põhikooli lõpetamise tingimus. Kooli õppekavas on kirjas, et loovtöö tehakse 8. klassis ning ainult mõjuval põhjusel ja lapsevanema avalduse alusel saab loovtööd sooritada 9. klassis. Kuna loovtöö on lõpetamise tingimus ja määratud kui kolmanda kooliastme töö, peab õpilasel jääma võimalus seda sooritada kuni põhikooli lõpuni.

1.3.1.4. PRÕK[17] sätestab, et kool paneb 9. klassi õpilasele aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Kooli õppekavas on aga kirjeldatud, et lõpetajale pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

1.3.1.5. PRÕK[18] ja GRÕK[19] sätestavad, et kool võib viie palli süsteemi asemel kasutada koolisiseselt teistsugust hindesüsteemi, kuid koolist lahkumisel teisendatakse hinnangud ja hinded viie palli süsteemi. Kasutatav hindesüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted sätestatakse kooli õppekavas. Kooli õppekavas on kirjas, et esimese klassi hinnangutel puudub numbriline ekvivalent, kuid teisendamist kirjeldatud ei ole.

1.3.1.6. PRÕK[20] sätestab, et kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras. Kooli õppekavas on kirjeldatud käitumise ja hoolsuse hindamine, kuid puudub tagasisidestamine arenguvestlusel.

1.3.1.7. PRÕK[21] sätestab põhikooli lõpetamise tingimused ja erijuhud, mis hakkasid kehtima alates 26.12.2025. Kooli õppekavas on erijuhud ajakohastamata.

1.3.1.8. GRÕK[22] sätestab, et kooli õppekava üldosas kirjeldatakse gümnaasiumi lõpetamise korraldus. Kooli õppekavas puuduvad gümnaasiumi lõpetamise tingimused, sh koolieksami korraldus.

1.3.1.9. PRÕK[23] ja GRÕK[24] sätestavad, et õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise alused kirjeldatakse kooli õppekava üldosas. Nimetatud säte jõustus 1. septembril 2025. Kooli õppekava üldosas mitteformaalõppes läbimise arvestamist kirjeldatud ei ole.

[14] PRÕK, § 14 lg 3 p5 ja lisa 14.
[15] GRÕK, § 10 lg 3 p 5 ja lisa 16.
[16] PRÕK, § 15 lg 8, § 23 lg 1.
[17] PRÕK, § 22 lg 12.
[18] PRÕK, § 21 lg 4.
[19] GRÕK, § 18 lg 1.
[20] PRÕK, § 19 lg 3.
[21] PRÕK, § 23 lg-d 2 ja 2^1.
[22] GRÕK, § 19 lg 6 p 4.
[23] PRÕK, § 15 lg 11.
[24] GRÕK, § 11 lg 7^3.

1.3.1.10. Kooli õppekavas ei sätestata üksikainete õppimist mittestatsionaarses õppes ja kursuste lõpetamise tingimusi. Juhtkonna sõnul väljastatakse soovijatele tõend kursuse läbimise kohta.

1.3.2. Põhikooli ainevaldkonnakavad

Põhikooli keele ja kirjanduse, loodusainete, matemaatika, sotsiaalainete ja võõrkeelte, valdkondade kavad ja ainekavad ning valikaine informaatika ainekava vajavad täiendamist.

1.3.2.1. Põhikooli keele ja kirjanduse valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[25] nõuetele valdkonnakava üldosa, milles esitatud õppeainete loetelu ja tunnijaotus ei ühti üldosas esitatud tunnijaotusplaaniga.

Ainevaldkonna üldosas on õppeainetena nimetatud eesti õppekeelega klassis eesti keel, lisatud on ka vastav ainekava. Kooli õppekava üldosas on tunnijaotusplaanis eesti õppekeelega klassides eesti keel teise keelena, mis on korrektne muu kodukeelega õpilaste õpetamisel ja annab ka õiguse loobuda B-võõrkeele õppimisest. Eesti keele ainekava alusel õppides B-võõrkeelest loobuda ei saa. Valdkonnakava tuleb viia vastavusse üldosa tunnijaotusplaaniga.

1.3.2.2. Põhikooli loodusainete valdkonnakavas ei vasta EraKSi[26] ja PRÕKi[27] nõuetele loodusõpetuse ainekava.

Ainekava on osaliselt koostatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel, kirjeldatud on teema pinnavormid ja pinnamood, mida ei ole vaja uuendatud ainekava alusel käsitleda, sest teema on geograafia kursuses.

1.3.2.3. Põhikooli matemaatika ainekava ei ole kooskõlas põhikooli riikliku õppekava nõuetega. Kooli matemaatika ainekavas on kehtestatud mitmed õpitulemused, mis ületavad PRÕKis[28] põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud nõudeid, ilma et oleks esitatud põhjendatud õpitulemuste muutmise vajadus.

Neljanda klassi õpitulemusena on määratletud, et õpilane „liidab ja lahutab peast miljoni piires“, samas kui põhikooli riikliku õppekava lisa 5 kohaselt on teise kooliastme vastavaks õpitulemuseks „arvutab peast (liitmine ja lahutamine 1000 piires)“. Samuti on viienda klassi õpitulemusena sätestatud, et õpilane „loeb ja kirjutab arve triljoni piires“, kuigi riikliku õppekava kohaselt on teise kooliastme õpitulemuseks „loeb ja kirjutab naturaalarve kuni miljardini“.

Lisaks ei ole kooli matemaatika ainekavas täielikult kajastatud kõiki PRÕKis[29] ette nähtud õpitulemusi, näiteks puuduvad I kooliastmes õpitulemused, mis käsitlevad sobivate mõõtühikute kasutamist ning arusaamist mõõtarvu tegelikust tähendusest.

1.3.2.4. Põhikooli sotsiaalainete valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[30] nõuetele ajaloo ainekava. 5. klassi ajalooõpetus on sissejuhatav ega eelda kõikide ajaperioodide süstemaatilist käsitlemist, see toimub põhikooli järgnevates klassides.

Õppeprotsesside keskkonnas esitatakse näited, mille hulgast teeb õpetaja valiku vastavalt oma õpilastele. Ajaloo õpitulemused ja õppesisu ei ole vastavuses PRÕKiga[31].

1.3.2.5. Põhikooli võõrkeelte valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[32] nõuetele valdkonnakava üldosa, sest eesti keelt teise keelena õppivad õpilased ei pea õppima B-võõrkeelt.

[25] PRÕK, § 17 lg 1, § 15 lg 3[2].
[26] EraKS, § 11 lg 4.
[27] PRÕK, lisa 4.
[28] PRÕK, lisa 5.
[29] PRÕK, lisa 5.
[30] PRÕK, lisa 6.
[31] PRÕK, lisa 6.
[32] PRÕK, § 15 lg 3[2].

Valdkonnakava üldosas on kirjeldatud, et õpilased õpivad II ja III kooliastmes kolme nädalatunni raames B-võõrkeelt. Kooli õppekava üldosas B-võõrkeelt märgitud ei ole ning nende tundidega oleks ületatud ka PGSis[33] kehtestatud maksimaalse nädalakoormuse piir.
Õppekava üldosas on kirjas, et koolis õpitakse üksnes A-võõrkeelt. Võõrkeelte valdkonnakavas on kirjeldatud aga lisaks A-võõrkeelele ka B-võõrkeele (saksa või vene keele) õppimine. Võõrkeelte valdkonnakava peab olema kooskõlas õppekava üldosaga.
Ainekavasse on kopeerinud õppetegevused õppeprotsesside kirjeldustest, kuid need on mõeldud eelkõige õpetajale valiku tegemiseks ning kõigi õppetegevuste läbiviimine oleks õpilase jaoks liiga suur koormus. Ainekavas tuleb esitada õpitulemused ja õppesisu.

1.3.2.6. Põhikooli valikainekava informaatika ei vasta PRÕKi[34] nõuetele, sest esitatud on üldine dokument, mitte konkreetselt klassiti kirjeldatud õpitulemused ja õppesisu.

Tunnijaotustabeli järgi on koolis planeerinud valikainet informaatika õpetada 7. klassis. Esitatud ainekava hõlmab aga kogu põhikooli ning sellest jääb selgusetuks, mis on 7. klassi informaatika õppeaine õpitulemused ja selle saavutamiseks õppesisu.

1.3.3. Gümnaasiumi ainevaldkonnakavad

1.3.3.1. Gümnaasiumi matemaatika valdkonnakava üldosas on läbiv teema teabekeskkond ja meediakasutus nimetus ajakohastamata ning vajab seetõttu muutmist.

1.4. PGSi[35] alusel on põhikooli ja gümnaasiumi õppekeel eesti keel. Seadus[36] sätestab, et gümnaasiumis läbiviidavas õppes võib alates 2024/2025. õppeaastast kuni 2029/2030. õppeaastani olla muu keele osakaal kuni 40 protsenti kooli õppekavas määratud õppe mahust. See tähendab, et eesti keeles omandatud gümnaasiumihariduse ning seda kinnitava gümnaasiumi lõputunnistuse väljastamiseks peab gümnaasiumi lõpetamiseks minimaalselt 60% õppest olema õpilasel läbitud eesti keeles.

Kooli õppekavas on kirjeldatud, et eestikeelsele õppele üleminekus teadmiste omandamine on muudetud eluliseks ja mõttekaks tegevuseks, sidudes selle õpilase huvide ja kogemustega väljaspool kooli. Õppetöös kasutatakse rohkelt aktiivõppe elemente; eesti keeles õpetamine toimub õppesisust lähtuvalt, kus keel ei ole omaette eesmärk, vaid vahend teadmiste omandamisel. Eesti keele arenguks luuakse ka keelekeskkonna tugi; luuakse klassiväliste õpitegevuste ja emakeelekõnelejate elava kõne kuulamise näol õpilastele võimalused viibida rikkalikus ja mitmekesises eesti keele kui emakeele keskkonnas. Tundide läbiviimisel arvestatakse asjaoluga, et eesti keel on õpilaste jaoks teine keel ja vene keel on nende emakeel. Seetõttu vahendatakse teadmisi lihtsustatud õppekeele abil, tagades sellega ka lapse emakeele ja kultuuri arengu ja väärtustamise. Nii tundides kui ka vahetundides jälgivad õpetajad reeglit "Üks õpetaja – üks keel".[37]
Järelevalves esitatud ülevaatest nähtub, et gümnaasiumiosas kitsa matemaatika valinud õpilaste läbitavast 96 kursusest on eestikeelsed 72 kursust, mis annab eestikeelse õppe mahuks 75% ja muus keeles on 24 kursust, mis moodustab muus keeles õppe mahuks 25%.
Koolis ei ole õpilased valinud laia matemaatika õppimist. Juhtkonna sõnul on õpilastel võimalus valida lai matemaatika, gümnaasiumi lõpetamiseks on vaja läbida 96 kursust, laia matemaatika õppijad saavad valida vähem valikkursusi. Õpilased kinnitasid, et valikus on ka lai matemaatika.

1.5. Ettepanekud direktorile

1.5.1. Korrastada riiklike õppekavade lühendid: PRÕK - põhikooli riiklik õppekava ja GRÕK - gümnaasiumi riiklik õppekava.

---

[33] PGS, § 25 lg 2.
[34] PRÕK, § 24 lg 7.
[35] PGS, § 21 lg 1.
[36] PGS, § 100[16]; keeleseadus, § 26 lg 4.
[37] Õppekava, p 4.

1.5.2. Ajakohastada mõiste "jooksev hindamine", mis on vananenud ja ei ole kooskõlas riiklike õppekavade hindamispõhimõtetega.
1.5.3. Kirjeldada õppekava üldosas käitumise hindamise aluseks olevad üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormid, mille järgimist hinnatakse.
1.5.4. Täpsustada õppekavas mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe korralduse arvestamine õppekava osana.
1.5.5. Arvestada inimeseõpetuse ainekava koostamisel õppija vanuselist arengut, mistõttu on soovituslik inimeseõpetuse õpitulemused paigutada I kooliastmel 2. ja 3. klassi, II kooliastmel 5. ja 6. klassi ning III kooliastmel 7. ja 8. klassi.
1.5.6. Struktureerida õppekavas ainesisu kooliastmete kaupa, et I kooliastme teadmistele, oskustele ja hoiakutele järgneks sama kooliastme õpitulemuste ning õppesisu lahtikirjutus klassiti.
1.5.7. Seostada ajaloo 5. klassi ainesisus esitatud teemade valik kodukohaga. Gümnaasiumi ajaloo ainekavas kitsendada üldised õpitulemused vastavalt käsitletavale ainesisule, nt teab Euroopa ja maailma ajaloo pöördelisi sündmusi ja protsesse, mõistab nende tähtsust ja mõju ühiskonna arengus; toob näiteid ajaloost, kuidas üksikisiku valikud on muutnud arusaamasid ühiskonnas tervikuna või kitsamas valdkonnas, et valitud õppesisu ja õpitulemused oleksid kooskõlas.

1.6. Ettekirjutus pidajale

Tagada kooli õppekava üldosa, ainevaldkonnakavade, valikõppeainete ja valikkursuste kavade kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ ning lähtudes käesoleva õiendi punktides 1.3.1, 1.3.2 ja 1.3.3 ja nende alapunktides kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

2.1. PGSi[38] kohaselt peab kooli direktor kehtestama päevakava, mis peab kajastama õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotes korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. PRÕK[39] sätestab, et õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid määratakse kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis, lähtudes PGSis sätestatud ja käesolevas määruses kehtestatud nõuetest.

Direktor kehtestas[40] uue päevakava järelevalve ajal, päevakavale on lisatud tunniplaan. Söögivahetundide pikkus oli enne muutmist 15–25 minutit. Kuna määruse[41] kohaselt peab õpilastel söömiseks aega olema 20 minutit, siis tehti vastavad muudatused, et söögivahetundide pikkus oleks kooskõlas määrusega. Õuevahetunnid olid eelnevalt reguleerimata, kuid reguleeriti samuti järelevalve ajal uues päevakavas. Päevakavas on nii ringide kui ka pikapäevarühma toimumise ajad.

2.2. PGSis[42] on sätestatud põhikooli õpilaste suurim lubatud nädala õppekoormus. Seaduse[43] kohaselt määratakse õpilase nädala õppekoormus õppeaineti kooli õppekavaga. PRÕKi[44] kohaselt peab kooli tunnijaotusplaan vastama PRÕKis toodud kohustuslike õppeainete nädalatundide arvule. PGS[45] sätestab, et põhiharidust omandavatele õpilastele, kelle

[38] PGS, § 25 lg 6.
[39] PRÕK, § 15 lg 1.
[40] Direktori 20.02.2025 käskkiri nr 1-2/52.
[41] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“, § 15.
[42] PGS, § 25 lg 2.
[43] PGS, § 25 lg 1.
[44] PRÕK, § 15 lg 3.
[45] PGS, § 21 lg 2.

emakeel ei ole õppekeel või kes koduses suhtluses räägivad õppekeelest erinevat keelt, mis on vähemalt ühe seadusliku esindaja emakeel, korraldab kool keele- ja kultuuriõpet, kui seda soovivad vähemalt kümme sama emakeele või koduse suhtluskeelega õpilast. Keele- ja kultuuriõppe läbiviimiseks on koolil õigus vaba tunnimahu puudumisel õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust suurendada ühe tunni võrra.

Kooli õppekavas[46] on III kooliastmes eesti keeles õppijatel õppetundide arvu ühe tunni võrra suurendatud põhjendusega, et klassides on valikainena „keel ja kultuur".

Järelevalve ajal toimus III kooliastmes õpe vene keeles ja üleminekut eestikeelsele õppele ei ole neis klassides toimunud. Tunniplaanis[47] oli 7. klassis 31 õppetundi, 8. klassis 33 õppetundi ja 9. klassis 34 õppetundi. Õpilaste õppekoormus 7.–9. klassis oli vastuolus PGSis[48] sätestatuga. Juhtkonna sõnul on neis klassides õigeusuõpetus ringitunnina. 9. klassis oli üks eesti keele tund rohkem, seda põhjendati eksami toimumisega ning selgitati, et peale eksamit ei toimu enam nii palju eesti keele tunde.

Järelevalve ajal korrastatud tunniplaanis[49] viidi 9. klassi õpilaste tunniplaan kooskõlla lubatud õppekoormusega[50], 7.–9. klasside tunniplaanis muudeti ringitunnid äratuntavaks ja tehti lisamärge, et tegemist on ringitunniga. Juhime tähelepanu, et ringitundides osalemine on õpilastele vabatahtlik ning ringitundides ei panda õpilastele hindeid.

2.3. PGS[51] sätestab põhikooli õpilaste arvud klassis ja õpperühmas. Klassi täitumuse ülemine piirnorm põhikoolis on 24 õpilast[52]. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piirnormi. Kooli pidaja võib[53] erandjuhul direktori ettepanekul[54] ja hoolekogu nõusolekul[55] suurendada õpilaste arvu üle piirnormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud.

Järelevalve ajal õppis koolis statsionaarses õppes kokku 135 õpilast[56], neist I kooliastmes 31, II kooliastmes 41, III kooliastmes 32 ja gümnaasiumiastmes 31.

Kooli 5. klassis õpib 27 õpilast. Koolis on moodustatud 5.a ja 5.b klass. Klassipäevikud on avatud 5.a klassile, kus õpib 15 õpilast ja 5.b klassile, kus õpib 12 õpilast. Järelevalve ajal tehti EHISe kannetesse muudatus ning märgiti paralleelklasside tähised, mida enne EHISesse märgitud ei olnud.

Kahel viiendal klassil toimuvad muusika- ja kunstitunnid koos. Juhime tähelepanu, et õpperühma moodustamisel kehtib rühma suuruse piiranguks 24 õpilast.

2.4. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpilaste õpitulemuste kohta[57]. Klassipäevikusse märgitakse õppeainete loend, tundide arv õppeaastas, õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv ning sisu õppeaineti ning õpilaste hinded[58]. Klassipäevikute nõuetekohase täitmise peavad kindlustama kooli direktor ja õppealajuhataja[59].

---

[46] Õppekava, p 3.6.1.
[47] Direktori 01.09.2025 käskkiri nr 1-2/1.
[48] PGS, § 25 lg 2 p-d 5, 6.
[49] Direktori 20.02.2026 käskkiri nr 52.
[50] PGS, § 25 lg 2.
[51] PGS, § 26.
[52] PGS, § 26 lg 1.
[53] PGS, § 26 lg 3; PGS, § 71 lg 2 p 7; PGS, § 73 lg 1^1 p 4.
[54] PGS, § 71 lg 2 p 7.
[55] PGS, § 73 lg 11 p 4.
[56] EHIS, 16.02.2026.
[57] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord", § 11 lg 1.
[58] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord", § 11 lg 2.
[59] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord", § 11 lg 3.

Koolis on kasutusel e-päevikuna e-Kool, kus kajastuvad andmed õpilaste kohta ja tundide sissekanded. Järelevalves tutvuti klassipäevikutega. Eelmise õppeaasta päevikutest selgus, et palju ainetunde ei ole toimunud õppekavas ettenähtud mahus, näiteks eesti keelt 1. klassis oli toimunud 203 tundi 210st, 2. klassis 130 tundi 140st, kunsti 9. klassis 28 tundi 35st, kehalist kasvatust 4.a klassis 92 tundi 105st, tööõpetust 3. klassis 40 tundi 52,5st, kunsti 3. klassis 44 tundi 52,5st, eesti kirjandust 11. ja 12. klassis 30 tundi 35st. Päeviku kannetes on ka vastupidiseid näiteid, kus tunde toimus rohkem kui ette nähtud, näiteks 2. klassis on loodusõpetust toimunud 42 tundi, kuigi toimuma pidi 35 tundi.
Tunni sisu kohta tehtud kanded on ainult mõnes üksikus aines (näiteks eesti keel 5.a klassis ja inglise keel 5.a klassis) põhjalikud ja annavad ülevaate, mida tunnis tehti. Valdavalt on sisuks kirjutatud teema, üksikutel juhtudel on viide õpikule ja/või töövihikule, kuid on ka kandeid, mis korduvad tunnist tundi ning ei peegelda tunni sisu.
Järelevalves selgus, et koolis on kantud päevikusse ka tunnid, mis on erinevate ürituste tõttu toimumata jäänud, näiteks oli 2024/2025. õppeaasta klassipäevikusse tehtud sissekanded väljasõit, asendustund, Eesti Vabariigi aastapäev.
Seega ei ole järgitud nõuet, mille kohaselt kantakse päevikusse ainult toimunud tunnid.

2.5. PGSi[60] kohaselt on hindamise eesmärk toetada õpilase arengut; anda tagasisidet õppeedukuse kohta; innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima; suunata enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul; suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel; anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks. PGSis[61] on sätestatud, et õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viiepallisüsteemis, kus hinne „5“ on „väga hea“, „4“ – „hea“, „3“ – „rahuldav“, „2“ – „puudulik“ ja „1“ – „nõrk“.

PGS[62] lubab põhikooli I ja II kooliastmel õpilase hindamisel kasutada kirjeldavat sõnalist hinnangut, millel puudub numbriline ekvivalent. Kirjeldavate sõnaliste hinnangute kasutamine koolis tuleb sätestada kooli õppekavas. Õpilase koolist lahkumisel või hiljemalt II kooliastme lõpul tuleb jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmisse klassi üleviimisel, teisendada viiepallisüsteemi.
Kooli õppekavas[63] on sätestatud, et 1. klassis kasutatakse õpilase hindamisel sõnalist hinnangut, millel puudub numbriline ekvivalent, kuid ei ole sätestatud, kuidas õpilase lahkumisel hinnang viiepallisüsteemi teisendatakse.
Kooli õppekava[64] sätestab, et 2.–12. klassides kasutatakse oskuste ja teadmiste hindamisel viiepallist süsteemi. Õppekavas[65] kirjeldatakse, kui õpilane on trimestri jooksul puudunud mõjuval põhjusel rohkem kui 50% tundidest ja õpetajal ei ole võimalust jooksvate hinnete alusel kokkuvõtvat hinnet välja panna, siis pannakse talle trimestri eest „X“ ning õpilane on kohustatud sooritama õpetaja poolt määratud trimestri hinde saamiseks nõutavad tööd, mille tähtajad lepitakse individuaalselt kokku.
Päevikutes kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis, aga ka tähti, näiteks AV, H, K, M, P, T, O, V ja X, neist ainult X tähendust on õppekavas selgitatud.
Juhtkonna sõnul on teised tähed seotud puudumiste märkimisega, näiteks H tähendab haige, K kodused põhjused. Koolis tuleb klassipäevikute täitmisel lähtuda määruses[66] sätestatust või sätestada kasutatavad tähed kooli õppekavas.

[60] PGS, § 29 lg 1 p-d 1-6.
[61] PGS, § 29 lg 2.
[62] PGS, § 29 lg 3.
[63] Õppekava, p 15.5.
[64] Õppekava, p 15.5.
[65] Õppekava, p 15.6.
[66] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § d 11–13.

2.6. Õigusakti[67] kohaselt on õpilasraamat kooli õpilaste arvestuse põhidokument, mis peab sisaldama õpilaste üldnimekirja ja iga õpilase lehekülge. Õpilasraamatu nõuetekohase täitmise peavad kindlustama kooli direktor ja õppealajuhataja[68]. Õpilasele, kes tuli teisest koolist, tuleb avada õpilasraamatu lehekülg ja täita see eelmise kooli õpilasraamatu väljavõtte põhjal[69]. Sissekanne õpilasraamatusse õpilase kooli vastuvõtmise, kooli lõpetamise ja koolist väljaarvamise kohta tehakse kooli direktori käskkirja alusel märkega käskkirja numbri ja väljaandmise kuupäeva kohta[70]. Kooli vastuvõetud õpilase nimi kantakse õpilasraamatu üldnimekirja ning õpilasele avatakse õpilasraamatus lehekülg. Üldnimekirja märgitakse õpilase nimi ja kooli astumise aasta.[71] Õpilasele, kes tuli teisest koolist, avatakse õpilasraamatu lehekülg ja täidetakse see eelmise kooli õpilasraamatu väljavõtte põhjal. Õpilasraamatusse kantakse õpilase aastahinded või kursusehinded, kooliastmehinded ning õpilasraamatu väljavõtte väljastanud kooli nimi. Õpilasele, kes asub uuesti õppima samas koolis, õpilasraamatus uut lehekülge ei avata, vaid jätkatakse olemasoleva alustatud lehekülje täitmist.[72]

Koolis peetakse statsionaarses õppes õppivate õpilaste kohta õpilasraamatut paberkandjal. Mittestatsionaarses õppes üksikuid aineid õppivate õppijate kohta elektrooniliselt.

Järelevalve ajal korrastati õpilasraamatu kandeid. Mitmele teisest koolist tulnud õpilasele ei olnud õpilasraamatu väljavõte õigesti koostatud, sest puudusid varasemad hinded, seetõttu ei saanud kool neid õpilasraamatusse korrektselt kanda. Koolis õpib arvukalt õpilasi, kes on tulnud teistest riikidest ja nende varasemate õpingute tulemusi ei ole seetõttu võimalik õpilasraamatusse kanda. Juhtkonna sõnul välismaalt tulnud õpilastel ei ole varasemaid tulemusi kirjeldatud, õpilased võetakse vastu viimase õppeaasta tulemuste ja vestluste põhjal. Samuti ütlesid nad, et mõnest koolist tulnud õpilasel ei ole korrektselt vormistatud õpilasraamatu väljavõtet. Soovitame ühendust võtta kooliga, kust õpilane tuli, sest koolil on kohustus anda õpilasele kaasa õpilasraamatu väljavõte, mis kajastab kogu õpilase õppekäiku ja tema õpitulemusi alates 1. klassist.

Õpilaste kooli õppima asumised ja lahkumised on korrektselt vormistatud, kuid käskkirjas ei ole viidatud kooli põhikirjas sätestatud kooli vastuvõtu ja väljaarvamise regulatsioonile. Erakooli nõukogu ei ole kehtestanud täiendavaid tingimusi õpilaste vastuvõtmiseks ja väljaarvamiseks.

2.7. Koolis võib toimuda statsionaarne või mittestatsionaarne õpe või nii statsionaarne kui ka mittestatsionaarne õpe[73]. Mittestatsionaarne õpe on täiskasvanud õppijatele suunatud õpe, kus õppetundide kõrval on võrreldes statsionaarse õppega suurem osakaal iseseisval õppimisel. Õppetundide hulka arvatakse ka õpilase arengut toetavate erinevate teenuste osutamise aeg, näiteks karjäärinõustamine.[74] EraKS[75] sätestab, et põhikooli, gümnaasiumi või kutseõppeasutusse vastu võtmisele kohaldatakse sama liiki riigi- ja munitsipaalkoolile seadusega kehtestatud sisseastumistingimusi ning erakooli nõukogul on õigus kehtestada täiendavaid tingimusi õpilaste vastuvõtmiseks.

---

[67] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 6 lg 1.

[68] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 6 lg 3.

[69] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 7.

[70] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 1.

[71] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 2.

[72] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 7 ls 3.

[73] PGS, § 22 lg 1.

[74] PGS, § 22 lg 3.

[75] EraKS, § 12 lg 1.

Mittestatsionaarses õppes tagab kool õpilasele koormuse vähemalt 24 õppetundi õppeveerandi iga nädala kohta. Kuni kümne õpilasega klassis tagab kool õpilasele koormuse vähemalt 15 õppetundi õppeveerandi iga nädala kohta. Õpilase nõusolekul võib koormust vähendada. Õpilase koormus sätestatakse kooli päevakavaga või vajaduse korral individuaalse õppekavaga.[76]
Kooli põhikirja[77] kohaselt võib koolis toimuda nii statsionaarne kui ka mittestatsionaarne õpe. Järelevalves selgus, et mittestatsionaarset õpet klassikalises mõttes koolis ei toimu. Koolis õppis[78] üksikuid õppeaineid mittestatsionaarses õppes 456 õppijat, neist on moodustatud 22 õppegruppi (18 eesti keele õppijatele ja 4 inglise keele õppijatele).
Direktor[79] on kehtestanud kooli õpilaste vastuvõtmise korra, mis ei sätesta mittestatsionaarsesse õppesse vastuvõtu erisusi. Juhime tähelepanu, et vastuvõtu korra peab EraKSi[80] alusel kehtestama nõukogu, samuti peab kooli nõukogu[81] kehtestama koolist väljaarvamise korra. Vastuvõtu kord käesolevaks õppeaastaks on alles väljatöötamisel.

2.8. PGS[82] sätestab, et mittestatsionaarses õppes võib õppida ka üksikuid õppeaineid. Üksikuid õppeaineid õppiva õpilase koormus määratakse kindlaks igaks õppeaastaks eraldi individuaalse õppekavaga.

Kool on võtnud vastu suure hulga õpilasi (10.11.2025 seisuga oli 385 õppijat, 16.02.2026 seisuga 456 õppijat) õppima üksikuid õppeaineid mittestatsionaarses õppes. Kooli põhikiri[83] ja õpilaste vastuvõtmise kord[84] ei sätesta üksikute õppeainete õppimiseks mittestatsionaarsesse õppesse vastuvõttu ega erisusi gümnaasiumisse vastuvõtul. Üksikuid õppeaineid on hakatud koolis õpetama kahel viimasel õppeaastal. 10. klassi nimekirjas on 395 õppijat ja 11. klassi nimekirjas 61 õppijat.
Gümnaasiumisse vastuvõtmiseks tuleb esitada põhiharidust tõendav dokument[85]. Järelevalves selgus, et üksikuid õppeaineid mittestatsionaarses õppes on võetud õppima isikuid, kellel on eelnevalt omandatud kesk-, kutse- või kõrgharidus.

EHISe[86] andmetel oli üks õppija riigikaitse, rakendusenergeetika, praktilise kodukeemia, liikumisõpetuse (kehalist kasvatus), maailmakirjandus 20. sajandi II poolel kuni 21. sajandi alguseni, inimene ja religioon kursusel, kõik kursused pidid kande põhjal toimuma kolme nädalatunniga. 14 õppijat oli valinud kaks ainet, milleks oli inglise keele ja eesti keel teise keelena, 44 õpilast õppisid inglise keelt kaks tundi nädalas ning ülejäänud 366 õppijat õppisid eesti keelt teise keelena kolme nädalatunniga.
Juhtkonna sõnul oli EHISe täitmisel eksitud ning andmed korrastati. Juhtkond kinnitas, et koolis õpitakse ainult eesti keelt teise keelena ja inglise keelt, osad õppijad õpivad nii eesti kui ka inglise keelt: 384 õppijat õpib eesti keelt, 56 inglise keelt ning 16 õppijat õpib nii eesti kui ka inglise keelt. Juhtkonna sõnul on õppijate soov parandada keeleoskust.
Juhime tähelepanu, et EHISe andmete alusel tehakse riiklikul tasandil otsuseid, seepärast on oluline, et EHISe kanded peegeldaksid tegelikku olukorda koolis ning andmed oleksid õiged.

[76] PGS, § 22 lg 5.
[77] MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine juhatuse 11.11.2024 käskkiri (numbrita).
[78] EHIS, 16.02.2026.
[79] Direktori 29.02.2024 käskkiri nr 1-2024/III-1 „Narva Õigeusu Gümnaasiumi õpilaste vastuvõtmise kord 2024/25“.
[80] EraKS, § 12 lg 1.
[81] EraKS, § 12 lg 2.
[82] PGS, § 22 lg 6.
[83] MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine juhatuse 11.11.2024 käskkiri (numbrita).
[84] Direktori 29.02.2024 käskkiri nr 1-2024/III-1.
[85] Direktori 29.02.2024 käskkiri nr 1-2024/III-1 „Narva Õigeusu Gümnaasiumi õpilaste vastuvõtmise kord 2024/25“, § 4 lg 4 p 2.
[86] EHIS, 10.11.2025.

2.9. PGS[87] sätestab, et gümnaasium on põhikoolile järgnev üldhariduskool, mis loob võimalused üldkeskhariduse omandamiseks. Eesti Vabariigi haridusseadus (edaspidi *HaS*)[88] sätestab, et gümnaasiumis omandatakse üldkeskharidus.

Koolis õppijate eesmärk peab olema tasemehariduse, antud kooli puhul keskhariduse, omandamine. Juhtkonna sõnul on õppijate eesmärk täiendada keeleoskust, et osata suhelda eesti keeles nii tööalaselt kui ka muudes olukordades. Kuna paljudel õppijatel on eelnevalt omandatud kesk-, kutse või kõrgharidus ning eesmärk on täiendada keeleoskust, siis sellisel juhul on tegemist täienduskoolitusega.

Õppija võetakse eesti keelt õppima 10. klassi, õppija esitab taotluse, kuhu märgib ka enda hinnangu keeleoskuse tasemele. Õppija käib koolis ühel päeval nädalas, mil toimub kolm õppetundi. Inglise keele õppijad käivad koolis ühel päeval nädalas, mil toimub kaks tundi keeleõpet. Kursus sisaldab kokku 35 kontakttundi. Kursuse lõppemisel saab õppija hinde, mis kantakse elektrooniliselt peetavasse õpilasraamatusse. Ühe kursuse lõppedes jätkab õppija õpinguid järgmisel kursusel. Ühel õppeaastal läbitakse kolm kursust eesti keeles ja kaks kursust inglise keeles. Kõikidele õppijatele on koostatud IÕK, milles on kirjeldatud, et õppija õpib gümnaasiumi kursusekava alusel, kuid kursusekava ei ole IÕKle lisatud. Direktori sõnul maksavad kursusel osalejad 25 eurot kuus ning kursuse lõpetajatele väljastatakse soovi korral tõend, et õppija on kursuse läbinud.

Järelevalves tuvastati, et mitte kõikide gümnaasiumi 1. ja 2. kursuse õppijate eesti keele tase ei ole B1-tasemel, mis võimaldaks õppimist gümnaasiumis ettenähtud tasemel. Õppijad jagatakse rühmadesse õppija enda hinnatud keeletasemete alusel. Juhtkonna sõnul õpetatakse õppijaid ka madalamal tasemel kui B1, seda tuvastati ka järelevalves.

Juhime tähelepanu, et võimalus õppida üksikuid õppeaineid loodi selleks, et õppijal oleks võimalus täiendada riigieksamite sooritamiseks vajalikke õppeaineid või täita kõrgkoolide vastuvõtunõudeid.

Kool on vastu võtnud õpilasi, kellel on eelnevalt omandatud kesk-, kutse- või kõrgharidus. Olukord, kus võimaldatakse eelnevalt kesk-, kutse- või kõrghariduse omandanud täiskasvanud õpilasel õppida üksikuid aineid, on vastuolus PGSis[89] sätestatuga.
Järelevalves selgus, et kool on tõlgendanud PGSi[90] sätet koolile sobivalt ning ei ole lähtunud PGSi[91] sätete koostoimest.

Selgitame, et koolis võib korraldada huviharidust huvikooli seaduse tähenduses ja täienduskoolitust täiskasvanute koolituse seaduse (edaspidi *TäKS*) tähenduses. Huvihariduse korraldamisele koolis laienevad huvikooli seaduse õppekorraldust, õpilaste õigusi ja kohustusi ning õppe rahastamist reguleerivad sätted ning täienduskoolituse korraldamisele TäKSi täienduskoolituse sätted. Huvihariduse korraldamisel on kooli direktoril, õppenõukogul ja hoolekogul ka huvikooli seadusest tulenev pädevus.[92] TäKS[93] sätestab täiskasvanute koolitaja kompetentsid ja kvalifikatsiooninõuded. Koolis ei ole need nõuded kahel õpetajal täidetud, mistõttu ei ole korraldatav keeleõpe vastav kvaliteedinõuetele.

Kooli pidaja on esitanud Haridus- ja Teadusministeeriumile päringu (registreeritud 15.08.2024 dokumendiregistris nr 9.5-3/24/3484) seoses sooviga avada koolis mittestatsionaarne

[87] PGS, § 2 lg 2.
[88] HaS, § 20 lg 2.
[89] PGS, § 22 lg 6.
[90] PGS, § 22 lg 6.
[91] PGS, § 2 lg 2.
[92] PGS, § 2 lg 6.
[93] TäKS, § 11.

(distantsõppe) osakond. Esitatud päringus kirjutab pidaja esindaja, et kooli eesmärk on pakkuda paindlikke õppimisvõimalusi nii alaealistele kui ka täisealistele õppuritele, kelle haridustee on katkenud, võimaldades neil omandada põhiharidus ja/või keskharidus mittestatsionaarses vormis.

Haridus- ja Teadusministeeriumi 13.09.2024 saadetud vastuses selgitatakse, mida ja kuidas kool peab mittestatsionaarset õpet avades tegema.
Järelevalves selgus, et õpilased ei õpi üksikuid aineid mittestatsionaarses õppes keskhariduse omandamise pärast, vaid osalevad õppes keeleoskuse parandamise eesmärgil.

2.10. Tulenevalt eeltoodust tuleb täiskasvanud õpilaste puhul, kes on juba keskhariduse omandanud ja soovivad õppida üksikuid aineid, lähtuda TäKSis sätestatust.EHISe põhimäärus[94] sätestab, et õpilaste, üliõpilaste ning arst-residentide alamregistri pidamise eesmärk on pidada arvestust alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk-, kõrg- ja huviharidust omandavate ning residentuuris ja kutseõppes õppijate üle, et tagada koolitusvajaduse prognoosimine ning haridussüsteemi metoodilise teenindamise korraldamine.
Kool on EHISesse teinud kanded kõikide üksikaineid õppivate õpilaste kohta, kuna valdaval osal õppes osalejate eesmärk on keeleoskuse parandamine, mitte keskhariduse omandamine ning õppijatel on eelnevalt omandatud kesk-, kutse või kõrgharidus, siis on tegu täienduskoolitusega ning nende õppurite andmed tuleb eemaldada õpilaste moodulist. Koolituste jätkamiseks täiendkoolitusena soovitame taotleda TäKSis sätestatud korras tegevusluba täienduskoolituseasutusena.

2.11. PGSi[95] kohaselt planeerib õpetaja oma tööd koostöös teiste õpetajatega.
Kooli õppekava[96] kohaselt koostavad õpetajad oma ainetes töökavad. Töökava koostatakse kooli õppekavas esitatud ainekavade alusel. Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale, õpitavaid teemasid, õppesisu, planeeritud kontrolli ja hindamist, seotust läbivate teemade ja üldpädevustega. Õpetaja koostab töökava ja esitab selle juhtkonnale kinnitamiseks elektroonilisel kujul selle õppeperioodi alguses, mille kohta töökava koostati, kuid mitte hiljem kui 15. september ja 15. jaanuar. Oma ühistöös juhinduvad pedagoogid järgmistest põhimõtetest: avatus, usalduslikkus, konstruktiivsus, sallivus. Juhtkonna sõnul koostavad õpetajad töökavad ning need on kättesaadavad Google Drive´s, õpetajad kinnitasid töökavade koostamist.
Kinnitatud[97] on ühtne aineõpetaja töökava struktuur ja vorm. Järelevalves juhuvalimi alusel vaadeldud töökavad olid koostatud nõuetekohaselt.

2.12. Ettepanekud direktorile

2.12.1. Jälgida õppekava täitmist ja õppetundide toimumist õppekava tunnijaotusplaanis sätestatud mahus.
2.12.2. Järgida klassipäevikute täitmisel kooli õppekavas sätestatud põhimõtteid või muuta õppekava ning edaspidi võtta klassipäevikute täitmisel aluseks määrusega kehtestatu.
2.12.3. Tagada üksikute õppeainete õppijate eesmärgipärane õpe, et täiendada teadmisi ning sooritada riigieksamid.
2.12.4. Järgida õpilaste gümnaasiumisse vastuvõtmisel kehtestatud kooli vastuvõtmise ja väljaarvamise korda.
2.12.5. Taotleda tegevusluba keeleõppe täienduskoolituse korraldamiseks.

---

[94] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 23 lg 1.
[95] PGS, § 25 lg 5.
[96] Õppekava üldosa, p 22.
[97] Õppekava üldosa, lisa 2.

2.13. Ettekirjutused pidajale

2.13.1. Tagada klassipäevikutes tunni sisu kajastamine lähtudes haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 12 lõikest 4. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.

2.13.2. Tagada üksikainet õppe korraldamine kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 2 lõigetega 2 ja 6 ning § 22 lõikega 6, lähtudes õiendi punktis 2.8, 2.9 ja 2.10 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.

2.13.3. Tagada EHISe andmete korrastamine Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 23 lg 1. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.

3. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele

3.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PGSis[98] sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse[99] kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Järelevalve ajal töötas koolis 32 õppe- ja kasvatusala töötajat, neist kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 25-l (78,1%) ja ei vastanud 7-l (21,9%). Ühel õpetajal puudub eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele, õpetaja keeleoskus on B1-tasemel. Ühel õpetajal puudub õpetajakutse ning viiel õpetajal puudub magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse. Eelnimetatud õpetajatest kolm õpivad: üks magistriõppekaval „keeleõpetaja mitmekeelses koolis“, üks bakalaureuseõppekaval „keeled ja mitmekeelsus koolis“ ja üks õpib rakenduskõrghariduse õppekaval „muusika“.

Õpetajale, kellel puudub eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele, on Keeleamet 19.05.2025 teinud ettekirjutuse sooritada B2-tasemel eesti keele eksam hiljemalt 01.01.2026, kuid õpetaja ei ole keeleeksamit sooritanud ega ettekirjutust täitnud. Nimetatud õpetaja ei või koolis õpetajana töötada.

Ühel õpetajal on võimalik nõuetele vastavus saavutada õpetajakutse taotlemisel.

Õpetajad ütlesid vestlusel, et kvalifikatsiooni omandavate õpetajate õpinguid soodustatakse ning õpetajatele antakse õpingutes osalemiseks vaba aega.

3.2. Kooli pidajal on seadusest[100] tulenev kohustus tagada õppekava täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu. Põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja kvalifikatsiooninõuded[101] on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, õpetajakutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.
PGSis[102] sätestatakse, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

I kooliastmes annavad 63 õppetunnist 42 (66,7%) tundi kvalifikatsiooni omavad õpetajad ja 21 (33,3%) tundi õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

---

[98] PGS, § 74[1].
[99] EHIS, 16.02.2026.
[100] PGS, § 7 lg 1.
[101] PGS, § 74[1] lg 4.
[102] PGS, § 74 lg 9.

II kooliastmes annavad 104 õppetunnist 78 (75%) tundi kvalifikatsiooni omavad õpetajad ja 26 (25%) tundi õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.
III kooliastmes annavad 87 õppetunnist 67 (77%) tundi kvalifikatsiooni omavad õpetajad ja 20 (23%) tundi õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

Gümnaasiumiastme statsionaarses õppes annavad 86st 76 (88,4%) tundi kvalifikatsiooni omavad õpetajad ja 10 (11,6%) tundi õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.
Gümnaasiumi mittestatsionaarses õppes annavad 62st 41 (66,1%) tundi kvalifikatsiooni omavad õpetajad ja 21 (33,9%) tundi õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

Koolis kokku toimub statsionaarses õppes nädalas 340 tundi, neist 263 (77,4%) tundi viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 77 (22,6%) tundi viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

3.3. Määruse[103] kohaselt esitavad alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk- ja kõrghariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavad õppeasutused õpetajate ja akadeemiliste töötajate kohta andmed õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse õpetaja ja akadeemilise töötajana tööle asumise, töölt lahkumise või muude §-s 18 toodud andmete muutumise päeval, välja arvatud iga aasta septembris, kui nimetatud andmed esitatakse viie tööpäeva jooksul, ning välja arvatud § 18 lõike 3 punktides 15, 15^1 ja 16 toodud andmed, mis esitatakse kord aastas 10. novembriks.

Kool oli veebruaris EHISesse kandnud õppe- ja kasvatusala töötajad, kes tööle ei asunud, andmed korrastati. Juhime tähelepanu, et EHIS täidetakse töötaja tööle asumise või töölepingu lõpetamise päeval, erandiks on september, kui kanded tuleb teha viie tööpäeva jooksul.

3.4. PGSi[104] kohaselt peab direktor õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldama avaliku konkursi. Konkursi läbiviimise korra peab kehtestama kooli hoolekogu[105] direktori ettepanekul.
Kooli nõukogu on avaliku konkursi korra kehtestanud[106].
Konkursi korras[107] on öeldud, et otsuse ametikohale valimise kohta teeb direktor, kuid konkursikomisjoni otsus peab olema konkursikomisjoni liikmete ühine otsus, mitte ühe komisjoni liikme otsus. Korras vajab sätestamist ka komisjoni töö dokumenteerimine, sest seda ei ole reguleeritud.

3.5. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor PGSi[108] kohaselt sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine ning kelle eesti keele

[103] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 22 lg 2.
[104] PGS, § 74 lg 6.
[105] PGS, § 73 lg 1^1 p 8.
[106] Nõukogu 24.09.2020 käskkiri (numbrita) „Avaliku konkursi läbiviimise kord“.
[107] Avaliku konkursi läbiviimise kord, p 4.1.
[108] PGS, § 74 lg 7.

oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. PGS[109] sätestab täiendavalt, et käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul võib direktor ühe korra sõlmida tähtajalise töölepingu kuni kolmeks aastaks isikuga, kes läbib kõrghariduse tasemel õpetajakoolitust[110] või omab või omandab magistrikraadi või sellele vastavat kvalifikatsiooni[111].

Korras[112] kasutatakse aegunud sõnastust, kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt kõrgharidus. Konkursikord tuleb kooskõlla viia PGSi[113] sätetega.

3.6. Õpetaja kutsestandardi kohaselt otsib õpetaja võimalusi enesearendamiseks, arvestades ka haridusasutuse arenguvajadusi. Järelevalves oli vaatluse all, kas eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad on osalenud tänapäevasest õpikäsitusest lähtuvatel metoodikakoolitustel, eesti keele ja eestikeelse õppe metoodikakoolitustel.

Õpetajatele on pakutud tuge koolitustena: eesti keele kursused, koolitused lõimitud aine- ja keeleõppe metoodika rakendamiseks, klassiõpetaja ümberõpe.
Kooli üldtööplaanis[114] on oktoobrist kuni maini planeeritud õpetajate koolitamine kaasava hariduse meetoditest. Juhtkonna sõnul on kaks koolitust seni toimunud, ühes tutvustas Vivere Kool erivajadusega õpilaste toetamist ja detsembris toimus koolitus, kus tutvustati kiusamisest vabaks projekti. Juhtkonna sõnul on planeeritud keelekümblusprogrammi kogemusest rääkimine lastevanematele ja õpetajatele.

EHISe andmetel[115] on viimasel viiel aastal eesti keele ja eestikeelse õppe metoodika pikemaajalistel koolitustel mahuga 30 ja enam tundi osalenud kuus õpetajat, lõimitud aine ja keeleõppekursustel (33–1170 tundi) on osalenud 13 õpetajat. Klassiõpetaja ümberõppe koolitusel (1170 tundi) on osalenud neli õpetajat.
Koolil on koolitusplaan, mis kajastub Google Drive´s olevates kuuplaanides. Õpetajad kinnitasid vestlusel koolituste toimumist ning ütlesid, et koolitustel osalemist soodustatakse ja juhtkond edastab koolituste kohta infot õpetajatele.

3.7. Ettepanek pidajale

Viia konkursikord kooskõlla põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega ja kajastada konkursikorras konkursi läbiviimise dokumenteerimine.

3.8. Ettekirjutused pidajale

3.8.1. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3.8.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli ja gümnaasiumiseaduse § 74^1 lõikes 4 ning Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 8 punktis 6 sätestatud nõuetele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 3^1 punktist 1, tagada õppe- ja kasvatusala töötaja ametikoha täitmine nõutud tasemel eesti keelt oskava isikuga. Täitmise tähtaeg: 01.08.2026.

---

[109] PGS, § 74 lg 7^1.
[110] PGS, § 74 lg 7^1 p 1.
[111] PGS, § 74 lg 7^1 p 2.
[112] Avaliku konkursi läbiviimise kord, p 4.8.
[113] PGS, § 74 lg-d 7ja 7^1.
[114] Üldtööplaani tegevuskava, lk 5.
[115] EHIS, 06.10.2025.

4. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

4.1. Kooli põhikiri[116] sätestab, et kooli õppekeel on eesti ja vene keel ning eesti keele õpe on kohustuslik riikliku õppekavaga määratud mahus, et kooli lõpetaja võiks järgmisel haridustasemel jätkata õpinguid eesti keeles.

Kooli õppekava[117] kohaselt õpitakse põhikoolis eesti keeles ajalugu, informaatikat, kehalist kasvatust, kunsti, muusikat, ühiskonnaõpetust. Juhtkond kinnitas vestlusel, et koolis toimub eestikeelne aineõpetus loetletud õppeainetes, sama kinnitasid vestlusel ka õpilased.

Kooli õppekava[118] kohaselt õpitakse gümnaasiumiastmes muus keeles vene keelt (6 kursust), kirjandust (4 kursust), bioloogiat (4 kursust), ettevalmistust matemaatikaeksamiks (1 kursus), inglise kõnekeelt (1 kursus), inglise kirjakeelt (1 kursus), kirikuslaavi keelt (1 kursus), sissejuhatust liturgiasse (1 kursus), võõrkeelt (5 kursust), B-võõrkeelt (4 kursust) ja õigeusuõpetust (2 kursust). Õpilased kinnitasid vestlusel, et nimetatud ained toimuvad muus keeles. Seega toimub kooli gümnaasiumiastmes 96st kursusest 30 (31%) muus keeles.

Koolis on koostatud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava aastateks 2024–2026, kus on välja toodud planeeritavad tegevused valdkonniti. Kooli juhtkonna sõnul on üleminek eestikeelsele õppele alanud plaanipäraselt, kuid juhtkonna hinnangul selle kvaliteeti ei ole veel saavutatud. 1., 2., 4. ja 5. klassides toimub eestikeelne õpe.

4.2. PGSi[119] kohaselt peab õppekeskkond toetama õpilase arengut ja koolis tuleb lähtuda õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest. PRÕKis[120] on sätestatud, et õppekeskkond peab soodustama kommunikatiivset keeleõpet, kus õpilastel on omavahel silmside ja arusaamist toetav kaasõpilaste eeskuju, nt rühmapõhine õpe.

Järelevalves vaadeldi seitset õppetundi, neist kolm olid eestikeelsed ainetunnid ja neli eesti keel teise keelena tunnid.

Vaid ühes vaadeldud eesti keele tunnis oli loodud kommunikatiivset keeleõpet soodustav keskkond, kuid õpetaja ei kasutanud antud võimalust, tunnis domineerisid traditsioonilised õppemeetodid. Teised vaadeldud tunnid toimusid klassiruumides, kus õpilased istusid üksteise selja taga. Rühmatöö läbiviimiseks olid rühmad moodustatud nii, et paariliseks oli pinginaaber või eesistuv õpilane. Ühe tunni ajal suundusid õpilased rühmatööd tehes koridori, kus seintele oli välja pandud erinevad teemakohased faktid, mille hulgast õpilased pidid töö täitmiseks vajaliku leidma. Mõned klassiruumid olid väga kitsad, mistõttu oli pinke keeruline rühma- või tegevuskeskuste tööks ümber paigutada.

Tehnilistest vahenditest on klassides arvutid. Vaadeldud seitsmest tunnist kasutati arvutit kolmes ning peamiselt tunni teema, eesmärgi, tunni juhiste ja uue sõnavara ekraanile kuvamiseks.

Õpetajad rääkisid tundides ainult eesti keeles (ühes tunnis ütles õpetaja paar lauset vene keeles ega innustanud õpilasi eesti keelt kasutama). Õpetajad valdasid ainekeelt ning eesti keele kasutus oli õpilastele arusaadav. Õpetajate kõnetempo oli õpilastele sobiv. Õpetajatel oli tajutav emakeele aktsent ning kõnes esines nii hääldus- kui ka keelevigu.

Õpetaja loodud õppekeskkond peab toetama õpilase arengut, käesoleva järelevalve eesmärgist lähtudes õpilaste eesti keele õpet.

Osa õpiülesannetest olid seotud õpilaste igapäevaeluga, vajalikud ja harivad. Teemakäsitlus oli õpilastele ea- ja jõukohane. Üks tundidest oli liiga grammatikakeskne ja ühes tunnis keskenduti

[116] MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine juhatuse 11.11.2024 käskkiri (numbrita), § 6 lg-d 4, 5.
[117] Õppekava, p 3.6.2.
[118] Õppekava, p 3.6.3.
[119] PGS, § 19.
[120] PRÕK, § 6 lg 1.

vaid õpikumaterjali läbimisele. Õpiülesanded olid valdavalt seotud varemõpituga.
Paaris tunnis domineerisid traditsioonilised õppemeetodid (üks tund oli loengu vormis ilma piisava näitlikustamiseta). Kogu materjal oli ette antud ja õpilane ei pidanud ise midagi looma. Tundides kasutati enamasti samaaegselt kõikidele õpilastele mõeldud tööülesandeid.
Rühma- ja paaristööd tehti neljas tunnis.

PRÕK[121] sätestab, et õpet kavandades ja ellu viies kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid, sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet.
Mõnes tunnis kasutati aktiivõppemeetodeid, kuid rohkem arendati kuulamise (enamasti piirduti õpetaja või kaasõpilase kõne kuulamisega), lugemise ja vähesel määral kirjutamise oskust. Rääkimisele ei pööratud piisavalt tähelepanu.

Kasutada tuleks eri tüüpi ülesandeid, mis toetavad erinevate osaoskuste arengut ning on vastavuses õppijate vanuse ja keeleoskustasemega. Õpilased ei saanud enamikes tundides omavahel suhelda ega ise uusi teadmisi ja keele seaduspärasusi avastada. Kõigist vaadeldud tundidest oli vaid kaks tundi, mis olid kavandatud nii, et õpistrateegiad ja meetodid vaheldusid. Tänu sobivale töötempole ja hästi läbi mõeldud ülesehitusele olid tunnid sisutihedad. Ühes vaadeldud tunnis õpilased suhtlesid aktiivselt, vaidlesid, tegid ettepanekuid. Tehti küll palju vigu, kuid sõnavara oli mitmekesine ja kõne spontaanne ja ladus. Õigekeelsusele pöörati vähe tähelepanu.

Vaadeldud tundides kasutasid õpetajad tunni alguses õpilasi tööle innustavaid ja häälestavaid ülesandeid. Küsimused, millele tuli vastata, ei olnud alati õpitavale keeletasemele vastavad. Enamikes tundides domineeris õpetaja (v.a kahes tunnis), ta ei rakendanud õpilaste aktiivset suhtlemist võimaldavaid tööviise. Peamiselt esitas ta küsimusi, millele vastamine ei eeldanud põhjendatud vastust. Mitmel juhul õpetaja vastas ise enda esitatud küsimustele ega andnud õpilastele mõtlemisaega. Nii eesti keele tundides kui ka eestikeelsetes ainetundides rääkisid õpetajad oluliselt rohkem kui õpilased.

Õpetajad kasutasid tundides vähe tänapäevaseid õppematerjale. Olid vaid sõna- ja vestluskaardid, kuid enda koostatud materjale silma ei hakanud (olid mõned õpetaja koostatud lünkharjutused). Tundides oli sõbralik ja töine õhkkond. Vaadeldud tundides oli õpilaste aktiivsus madal. Põhikooliõpilased initsiatiivi üles ei näidanud, kuid tegid kaasa, mida vaja. Gümnaasiumiõpilased olid tundides palju aktiivsemad.

Tunni alguses õpetajad teatasid, kirjutasid või kuvasid arvuti vahendusel tahvlile käsitletava teema. Mitmes tunnis olid suuliselt välja toodud tunni tegevused/ülesanded. Eesmärgid olid sõnastatud kahes tunnis.

Uue keelelise materjali maht oli tundides äärmiselt väike, sõnavaraga tööd eriti ei tehtud. Ühes tunnis loeti ette uued sõnad, kuid nendega ei tehtud tööd, sõnavara ei kinnistatud.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku. [122]

Vaadeldud ainetundides ei püstitatud keelelisi eesmärke. Eestikeelse aineõppe puhul on tähtis,

[121] PRÕK, § 5 lg 4 p 6.
[122] PRÕK, § 5 lg 6.

et õpilane räägiks, avaldaks arvamust, kuid mitmes tunnis ei loodud sellist võimalust, tihti esitati küsimused, mis eeldasid ühesõnalisi vastuseid. Täislausega vastamist nõudis vaid üks õpetaja. Õpetaja peab leidma meetodid, mis aitavad õpilastel sõnu ja lausemudeleid meelde jätta, sõnavara omandada ja kinnistada ning looma olukordi, kus õpilased saaksid neid suhtlemisel kasutada. Esitatud materjalid ning tegevused peaksid pakkuma õpilastele huvi, põnevust ja kaasahaaravust. Vaid ühes tunnis pöördusid mõned õpilased õpetaja poole vene keeles, õpetaja vastas küll eesti keeles, kuid ei tuletanud õpilastele meelde, et tunnis räägitakse eesti keeles.

Kahes tunnis oli näha, et õpilastel on tekkinud harjumus rääkida eesti keeles. Kõikides vaadeldud tundides püüdsid õpetajad kõiki õpilasi küsida, kuid ei hinnanud õpitulemusi ning tagasisideks oli enamasti suuline kiitus.

Ühes tunnis tegi õpetaja tunni lõpus kokkuvõtte ja kahes tunnis andsid ka õpilased tagasisidet, näiteks mida tunnis selgeks saadi, mis oli keeruline jne, mõnes tunnis oli lause algus juba antud. Hea võte, kuid seda tehti lühidalt, suhtluskeele arendamiseks oleks tulemuslikum argumenteeritum tagasiside.

Õpetajate töökavad on koolis kohustuslikud. Kuna koolis töötab hulk noori kogemusteta õpetajaid, tuleks õppealajuhatajal sellele tähelepanu pöörata. Korralikud töökavad toetavad õpetajat tunni läbiviimisel. Samuti peaks nõudma tunnikonspekti, eriti algajatelt õpetajatelt.

Järelevalve üheks eesmärgiks on välja selgitada, kas kooli tegevus on korraldatud nii, et õpilastel on võimalik jõuda riiklikult sätestatud õpitulemusteni ja saavutada nõutud keeleoskuse tase, mis võimaldab põhikooli lõpetajatel jätkata õpinguid eesti keeles ning minna üle eestikeelsele õppele. Enamiku vaadeldud tundide põhjal on raske õpilaste tegelikku keeletaset hinnata. Õpilaste suulise kõne osakaal tundides oli äärmiselt väike, piirdudes peamiselt õpetaja küsimustele vastamisega või tekstist õige vastuse leidmisega. Küsimustele vastati, piirdudes lühivastustega. Tekkisid probleemid ka arusaamisega. Vaba suhtluskeelt oli kuulda ainult gümnaasiumiklassides, kus õpilaste keeletase vastas eesti keele kui teise keele õpieesmärkidele.

Põhikooli lõpuklassi õpilased eesti keelt nõutud tasemel ei valda. Õpetajate loodud õppekeskkond ei toeta võrdselt keeleõppes kõigi osaoskuste omandamist ning õpilane ei ole õppeprotsessis aktiivne osaleja. Kõik õpetajad said pärast vaadeldud tundi tagasiside ja konkreetsed soovitused.

4.3. Koolis on tunnivaatluseid korraldatud, neid viisid läbi nii direktor kui ka õppealajuhataja. Käesoleval õppeaastal on tunde külastanud direktor, õppealajuhataja oli eelnevalt külastanud ühte tundi. Koolis on kasutusel tunnivaatlusleht, tagasisidet tunni kohta küsitakse ka mõnelt õpilaselt, et tundi külastanud juhtkonna liige saaks tunni kohta õpilaste hinnangu ja arvamuse.

Järelevalve ajal toimunud tunnivaatlustest andsid õpetajatele tagasisidet õppealajuhataja ja ühe tunni puhul direktor, kes täitsid tunnivaatluse käigus tunnivaatluslehe ning selle alusel andsid õpetajale tagasisidet. Juhtkonna liikme tagasiside vaadeldud tundidele oli positiivne, tagasihoidlikuks jäi õpetajale ettepanekute tegemine tunni veelgi paremaks läbiviimiseks ja õpilaste aktiivsuse suurendamiseks.

Järelevalves esitati toimik, milles sisaldusid tunnivaatluslehed õppetundide vaatlusest 2024/2025. õppeaastal. Kokkuvõtteid, mitut tundi õppeaasta jooksul külastati, koostatud ei ole. Õpetajad ütlesid vestlusel, et juhtkonna liikmed on tunde külastanud, kolleegide tunde külastatakse harva, sest õpetajatel on samaaegselt tunnid ning siis tuleks korraldada asendused.

4.4. Kooli õppe kvaliteeti ja õpilaste akadeemilist edukust iseloomustavad mitmed riiklikult kogutavad ja esitatavad tegevus- ja tulemusnäitajad.

Kooli sisehindamise aruande on direktor kinnitanud[123], kuid perioodiks 2019–2024 koostatud sisehindamise aruandes ei ole analüüsitud õpilaste tulemusi eestikeelses õppes, põhikooli lõpueksamite tulemusi, riigieksamite tulemusi ega ka 4. klassi ja 7. klassi tasemetööde tulemusi, samuti ei ole planeeritud tulemuste parendamiseks tegevusi käesoleva õppeaasta üldtööplaanis[124].

Õppenõukogus[125] on arutatud õppeaasta tulemusi, kuid protokollis puudub sellekohane ülevaade ning lisatud ei ole kokkuvõtet.

Koolis on põhikooli lõpueksamite tulemused eesti keel teise keelena ja matemaatikas madalamad kui Eesti keskmine. Tabelites 1–3 on põhikooli lõpueksamite tulemuste ülevaated.

Tabel 1. Põhikooli lõpueksamite sooritajate arv (N) ja keskmised protsentuaalsed tulemused (T) vaatluskoolis õppeaastate lõikes.

Õppeaine	2020/2021		2021/2022		2020/2023		2023/2024		2024/2025	
	N	T	N	T	N	T	N	T	N	T
A-võõrkeel	1	52	1	87	-	-	-	-	-	-
Ajalugu	-	-	1	31	-	-	-	-	1	88
Bioloogia	7	47,9	-	-	4	38,3	-	-	1	55
Eesti keel teise keelena	9	37,6	11	43,7	9	35,5	1	63	9	53,1
Eesti keel teise keelena (B1 tase)	-	-	-	-	-	-	10	44,7	12	42,2
Füüsika	-	-	-	-	-	-	2	63,5	1	60
Geograafia	-	-	-	-	1	52	2	63,5	-	-
Inglise keel	-	-	-	-	1	91	-	-	2	69,5
Keemia	-	-	-	-	3	56,5	2	93,5	1	76
Matemaatika	9	27,3	11	30,9	9	38,8	11	47,6	13	52
Vene keel	1	66	4	63,5	-	-	4	66,5	1	58
Ühiskonnaõpetus	-	-	5	64,4	-	-	1	55	6	56,4

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Tabel 2. Põhikooli lõpueksamil mõnes aines alla 50% saanud lõpetajate arv õppeaasta ja õppeaine lõikes.

Õppeaine	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Bioloogia	4	0	3	0	0
Eesti keel teise keelena	7	7	8	0	1
Matemaatika	7	8	6	6	5
Ajalugu	0	1	0	0	0
Vene keel	0	1	0	0	0
Ühiskonnaõpetus	0	1	0	0	2
Keemia	0	0	1	0	0
Eesti keel teise keelena (B1 tase)	0	0	0	6	8

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Tabel 3. Põhikooli matemaatika lõpueksamil alla 50% või üle 90% saanud lõpetajate arv ja osakaal Eestis ja koolis, õppeaasta lõikes.

Aasta	Sooritajaid koolis	Alla 50% tulemuse osakaal Eestis	Alla 50% tulemuse osakaal koolis	Üle 90% tulemuse osakaal Eestis	Üle 90% tulemuse osakaal koolis
2020/2021	9	38	78	12	0

[123] Direktori 22.11.2024 käskkiri nr 1-2/17.
[124] Õppenõukogu 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-14/12.
[125] Õppenõukogu 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-14/12.

2021/2022	11	37	73	15	0
2022/2023	9	22	67	20	0
2023/2024	11	23	55	19	18
2024/2025	13	22	38	16	0

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.5. PGSi[126] kohaselt peab kool koostama kooli järjepideva arengu tagamiseks arengukava. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukavas tuleb määrata kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Arengukava peab kinnitama kooli pidaja[127] ja sellele peab andma arvamuse hoolekogu[128]. EraKS[129] sätestab, et arengukavas peab olema esitatud erakooli põhitegevuse ja -idee iseloomustus (arenguprintsiibid ja -suunad, pakutava koolitusteenuse iseloomustus, kasutatava tööjõu kirjeldus, kaasnevad riskid ja nende vältimise võimalused) ning andmed finantsressursside olemasolu või nende saamise allika kohta vähemalt õppekavaga kehtestatud nominaalsele õppeajale vastavaks perioodiks.

EraKS[130] sätestab, et erakooli pidaja peab korraldama arengukava avalikustamise avaliku teabe seaduse alusel erakooli tegevuse kajastamiseks peetaval veebilehel. Arengukava on avalikustatud veebilehel[131]

Arengukava perioodiks 2025–2029 on pidaja kinnitanud[132] ning sellele on arvamuse andnud kooli nõukogu[133], õppenõukogu[134], õpilasesindus[135]. Arengukava on suunatud kooli järjepideva arengu tagamiseks, määrates ära kooliarenduse põhisuunad ja valdkonnad, tegevuskava kolmeks aastaks ning arengukava uuendamise korra.
Arengukava koostamisele eelnes sisehindamise aruande koostamine ja kinnitamine[136].

Kooli arengukavas 2025–2029[137] kajastatakse eestikeelsele õppele üleminekut[138]. Arengukava tegevuskava[139] kohaselt oli 2025. aastaks planeeritud CLIL-meetodi (aine- ja keeleõppe lõimimise) rakendamine, õppetundideväliste ürituste korraldamine keelepraktika toetamiseks, koolisiseste materjalide loomine CLIL-meetodi kasutamiseks klassides, kus toimub ainete õpetamine eesti keeles.
Juhtkonna sõnul on CLIL-meetod sama, mis lõimitud aine ja keeleõpe, koolitusi on korraldatud koostöös sõpruskooliga.

4.6. Ettepanekud direktorile

4.6.1. Analüüsida õppetundide tagasisidestamise süsteemi ja selle ajakohasust, viimaks tagasisidevestlust läbi viisil, mis suunab esmalt õppetundi analüüsima õpetaja ning oleks õpetaja professionaalset arengut toetav.

4.6.2. Seada tunnile aine-, keele- ja õpioskuste eesmärgid ning selgelt sõnastada oodatavad õpitulemused. Tunni eesmärk ning õpitulemuse kirjeldus on aluseks hindamisele.

---

[126] PGS, § 67 lg-d 1, 2; PGS, § 71 lg 2 p 1; PGS, § 73 lg 1[1] p 1.
[127] PGS, § 67 lg 2.
[128] PGS, § 73 lg 1[1] p 1.
[129] EraKS, § 7 lg 1.
[130] EraKS, § 7 lg 2.
[131] Arengukava - Narva Õigeusu Gümnaasium.
[132] MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing „Ülestõusmine juhatuse 29.10.2025 käskkiri nr 2025/2026-5.
[133] Nõukogu 27.10.2025 koosoleku protokoll 2025/2026-1.N.
[134] Õppenõukogu 23.10.2025 koosoleku protokoll nr 1-14/1.
[135] Õpilasesinduse 09.10.2025 koosoleku protokoll nr 3.
[136] Direktori 22.11.2024 käskkiri nr 1-2/17.
[137] MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing Ülestõusmine 29.10.2025 käskkiri nr 2025/2026-5 „Kooli arengukava kinnitamine“.
[138] Arengukava, p 5.2.
[139] Arengukava, p 5.2.

4.6.3. Häälestada õpilasi tunni alguses aktiviseerivate soojendusülesannetega, kus õpilased saavad rääkides julgelt kasutada õpitud sõnavara ja keelendeid.
4.6.4. Kaasajastada eesti keele õpetamise metoodikat lähtuvalt kommunikatiivse keeleõpe põhimõtetest.
4.6.5. Kasutada erinevaid õpilaste aktiivset osalemist eeldavaid metoodilisi võtteid, mis arendavad arutelu ja suunavad õpilasi kaasa mõtlema, avaldama oma arvamust.
4.6.6. Kavandada tundi nii, et õpilased suhtleksid eesti keeles suurema osa tunnist. Innustada õpilasi ise õpitaval teemal küsimusi esitama, arvamust avaldama ja dialoogi arendama.
4.6.7. Arendada võrdselt kõiki keelelisi osaoskusi, pöörates kõige suuremat tähelepanu rääkimist võimaldavatele ülesannetele.
4.6.8. Järgida eesti keele kasutamise kokkuleppeid nii vastamisel, õpetaja poole pöördumisel kui ka paaris- või rühmatööde ajal.
4.6.9. Korraldada aine- ja eesti keele õpetajate koostööd, et lõimida erinevates õppeainetes õpitavat.
4.6.10. Analüüsida eestikeelse aineõpetuse tulemuslikkust ning põhikooli ja riigieksamite tulemusi ning kavandada tegevusi tulemuste parandamiseks.
4.6.11. Kooli juhtkond võiks rohkem külastada eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete tunde ja anda tagasisidet.

5. Õpilase arengu toetamine

5.1. PGS[140] sätestab, et arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja. Kui kool ei ole saanud õppimiskohustusliku õpilase seadusliku esindajaga arenguvestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või seaduslik esindaja ei ole teist korda ilmunud arenguvestlusele kokkulepitud ajal, teavitab kool sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes vajaduse korral rakendab meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks. Vajaduse korral ja teovõimelise õpilase nõusolekul kaasatakse arenguvestlusesse ka tema seaduslik esindaja. Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra peab kehtestama kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule[141] ning hoolekogule[142]. PRÕK[143] sätestab, et kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras.

Arenguvestluste korra on direktor kehtestanud[144]. Kord on esitatud enne kehtestamist õppenõukogule[145] ja nõukogule[146] arvamuse avaldamiseks. Nõukogu protokoll on vene keeles. Nõukogu protokoll on üldsõnaline ja sellele ei ole märgitud faktilisi ega õiguslikke aluseid. Juhime tähelepanu, et asjaajamise keel on koolis eesti keel.

Arenguvestluste korda ei ole peale kehtestamist muudetud ning korras ei ole sätestatud, et kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras. Kuna arenguvestluste periood oktoobrist aprillini[147] on käimas, siis leppida koheselt kokku, kuidas arenguvestlusel õpilase käitumist (sealhulgas hoolsust) tagasisidestatakse, ja kajastada kokkulepped õppekavas.

---

[140] PGS, § 37 lg 6.
[141] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 8.
[142] PGS, § 37 lg 7; PGS, § 71 lg 2 p 9; PGS, § 73 lg 1^1 p 11.
[143] PRÕK, § 19 lg 3.
[144] Direktori 14.12.2020 käskkiri nr 12-2020/III.
[145] Õppenõukogu 30.11. 2020 koosoleku protokoll nr 2.
[146] Kooli nõukogu 11.12.2020 elektroonilise koosoleku protokoll (numbrita).
[147] Arenguvestluse läbiviimise tingimused ja kord, p 4.1.

Korra kohaselt arenguvestlus protokollitakse[148], klassijuhataja teeb arenguvestluse läbiviimise kohta kande e-Kooli[149].
Õppealajuhataja sõnul ei võimalda e-Kool teha peale õppeaasta lõppu arenguvestlustest koondülevaadet. Seega on oluline dokumenteerida klassiti arenguvestluste ülevaade, et koolil oleks õppeaasta lõppedes ülevaade arenguvestluste nõuetekohasest toimumisest.

Arenguvestlustest koondülevaadet, kust nähtuks 2024/2025. õppeaastal läbi viidud arenguvestlused, järelevalves ei esitatud, koolis on toimik, mis sisaldas arenguvestluste materjale, kuid ülevaadet klassiti toimunud arenguvestlustest juhtkonnale esitatud ei ole ning seetõttu puudus juhtkonnal ülevaade, kas kõikide õpilastega on arenguvestlus nõuetekohaselt läbi viidud.
Vestlusel osalenud põhikooli õpilased ütlesid, et sel aastal arenguvestlust veel toimunud ei ole, aga eelnevatel aastatel on õpilased vanema(te)ga koos arenguvestlusel osalenud. Ka gümnasistidel ei ole käesoleval õppeaastal arenguvestlust veel toimunud. Soovitame arenguvestlused läbi viia I trimestril, seda eriti põhikooli- ja gümnaasiumi lõpuklasside õpilastel, siis saavad õppeaastaks eesmärgid sõnastatud ning õpilane, lapsevanem ja klassijuhataja saavad jälgida eesmärkide täitmist.

5.2. Seaduses[150] on sätestatud, et direktor peab määrama HEVKO, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. HEVKO toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks[151]. Direktor peab määrama koolis isiku, kes vastutab tuge vajava õpilase IAJKi täitmise eest[152].

Direktor on käskkirjadega HEVKOd määranud[153] ning samas määranud nad IAJK täitmise eest vastutajaks[154]. Koolis oli järelevalve ajal määratud neli HEVKOt.
HEVKO ülesanne[155] on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist ning toetada ja juhendada õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustada seaduslikku esindajat ning teha õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks. Järelevalves nähtus, et ülesanded mitme HEVKO vahel ei olnud jaotatud koordineeritult, seetõttu jäid PGSis[156] sätestatud ülesanded täitmata ning HEVKOd täitsid pigem õpilase tugiisiku rolli.

5.3. PGSi[157] kohaselt otsustab õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise direktor, otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja nõusolekust. PGS[158] sätestab, et IÕK koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja ning vajaduse kohaselt õpetajaid ja tugispetsialiste.

[148] Arenguvestluse läbiviimise tingimused ja kord, p 6.1.
[149] Arenguvestluse läbiviimise tingimused ja kord, p 6.5.
[150] PGS, § 46 lg 2.
[151] PGS, § 46 lg 3.
[152] PGS, § 46 lg 7.
[153] Direktori 15.09.2025 käskkiri nr 14-õp, direktori 15.09.2025 käskkiri nr 15-õp, direktori 30.10.2025 käskkiri nr 56-õp, direktori 07.11.2025 käskkiri nr 68-õp.
[154] Direktori 15.09.2025 käskkiri nr 14-õp, direktori 15.09.2025 käskkiri nr 15-õp, direktori 30.10.2025 käskkiri nr 56-õp, direktori 07.11.2025 käskkiri nr 68-õp.
[155] PGS, § 46 lg 2 ja 3.
[156] PGS, § 46 lg-d 2 ja 3.
[157] PGS, § 46 lg 11.
[158] PGS, § 18 lg 3.

Koolis ei ole õpiabirühmi ja eriklasse moodustatud.

5.4. PGSi[159] kohaselt peab õpilasele koolis tagama vajadusel tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenused. Tugiteenuste osutamisel lähtuda tugiteenuste kirjeldusest ja teenuste osutamise korrast[160].

Järelevalves selgus, et kõikide kvalifikatsiooninõuetele vastavate tugispetsialistide teenus koolis tagatud ei ole. Kooli direktor täidab sotsiaalpedagoogi ülesandeid (koormus 0,1 ametikohta), tema kvalifikatsioon vastab sotsiaalpedagoogi ametikohale kehtestatud nõuetele.
Koolis õpib õpilasi, kellele kooliväline nõustamismeeskond (edaspidi *KVNM)* on tugispetsialistide teenuse määranud. Eripedagoogi teenus on määratud kolmele, logopeedi teenus viiele, psühholoogi teenus kahele ja sotsiaalpedagoogi teenus ühele õpilasele.
Järelevalves selgus, et kool ei ole täitnud KVNMi otsuseid.

Õppenõukogu[161] on enne õppeaasta algust kinnitanud üldtööplaani. Kooli üldtööplaanis[162] on jaanuarikuuks planeeritud logopeedi ja psühholoogi leidmine koostööpartnerite kaudu (näiteks jagatud ametikoht mitme kooli vahel). Kuid konkurss kuulutati välja veebruaris. Juhtkonna sõnul valmistuti järelevalveks ning konkurss kuulutati välja veebruaris ning oli järelevalve ajal alles avatud.

5.5. Kool võib teha muudatusi või kohandusi õpilase õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas[163], selleks koostatakse õpilasele IÕK, mis on sisuliselt töövahend õppe planeerimiseks ning milles on oluline ära märkida, mida õpetatakse õpilasele teisiti ja kuidas töö on planeeritud. Vastavalt EHISe põhimäärusele[164] kantakse põhiharidust omandavate õpilaste kohta õpilaste alamregistrisse toevajadus, toe liik, tugimeetmed, KVNMi soovituse andmed. Õppeasutused peavad esitama õpilaste kohta andmed nende muutumise päeval[165]. Koolil on kohustus[166] esitada andmed õpilase, toe liigi, rakendatavate tugimeetmete, kohta ja koolivälise nõustamismeeskonna soovituse andmed.

Kool oli teinud EHISesse[167] kanded 22 õpilase kohta. Seitsme õpilase kohta oli näidatud, milline on õpilase toevajadus[168], kuid märkimata oli, millist tugimeedet[169] kool osutas. Järelevalve ajal andmed korrastati.
Koolis õpib kümme KVNMi soovituse saanud õpilast, neist kahe otsuse tähtaeg on möödunud, kool ei ole suunanud vanemaid uuesti KVNMi poole pöörduma.
Juhtkonna sõnul ei ole nad jõudnud end kõikide teemadega veel kurssi viia.

5.6. PGSi[170] kohaselt rakendatakse koduõpet, kui seaduslik esindaja soovib põhiharidust omandava õpilase õppetööd iseseisvalt korraldada. Vanema taotlusel koduõppe korraldus

---

[159] PGS, § 37 lg 2.
[160] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“.
[161] Õppenõukogu 29.08.2026 koosoleku protokoll nr 1-14/12.
[162] Üldtööplaani tegevuskava, lk 5.
[163] PGS, § 18 lg 1.
[164] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eest hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 2 p-d 16, 40, 41, 71.
[165] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eest hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 30 lg 2.
[166] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 2 p-d 16, 40, 41, 71 ja § 30 lg 3.
[167] EHIS, 16.10.2025.
[168] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 2 p 16.
[169] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 2 p 40.
[170] PGS, § 23 lg 1 p 2.

peab lähtuma haridus- ja teadusministri määrusest[171], mille kohaselt tuleb õpilasele koduõppe rakendamiseks vanemal esitada kooli direktorile taotlus hiljemalt 20. augustiks, kui koduõpet soovitakse rakendada alates õppeaasta algusest, ning hiljemalt 20. detsembriks, kui koduõpet soovitakse rakendada alates II poolaasta algusest. Taotluses tuleb näidata vanema soovil koduõppe rakendamise põhjused, kavandatava õppekorralduse kirjeldus ja koduõppe rakendamise aeg ning andmed isiku kohta, kes hakkab last õpetama[172].

Direktori käskkirjaga[173] on koduõpet vanema soovil rakendatud ühele I kooliastme õpilasele. Juhime tähelepanu, et 01.09.2025 seisuga pidi koduõppe rakendamise kohta otsuse tegema õppenõukogu. Seoses määruse[174] muudatusega alates 19.09.2025 sai kooli direktor õiguse teha otsuse vanema taotlusel koduõppe rakendamiseks, määrates koduõppe rakendamise ajalise kestuse, vabastades õpilase kooli päevakava järgsest õppe- ja kasvatustegevusest ning kinnitades õpilase IÕK koduõppe rakendamise ajaks. Vanema taotlusel koduõppel õppivale õpilasele peab koduõpet läbiviiv isik koostama koostöös kooliga kooli õppekavast lähtudes IÕK[175]. IÕKs tuleb määrata kindlaks õpetajad, kes kooli poolt kontrollivad õpitulemuste omandamist ja määrata koduõppel õppiva õpilase hindamise korraldus[176].
Järelevalves esitatud IÕK sisaldas IÕK üldosa, õpilase hindamist ja õpetaja nime, kes hindab, kuid hindamise korraldusel järgiti enne 19.09.2025 kehtinud korda, mille kohaselt kontrollib kool koduõppel oleva õpilase IÕKs sätestatud õpitulemuste omandamist vähemalt üks kord poolaastas. Määruse[177] muudatuse kohaselt kontrollib kool vähemalt üks kord kuus IÕKs sätestatud õpitulemuste omandamist. Järelevalve ajal lisati IÕKle ainekavad ning sätestati hindamine igakuiselt. Õpetaja ütles vestlusel, et õpilase ja vanemaga on tihe kontakt ning hindamine on jooksvalt toimunud ning vanem õpetab õpilast samas tempos, kui toimub õpe klassis.

5.7. Ettepanekud direktorile

5.7.1. Määrata koolis üks HEVKO ja tutvustada HEVKOle tema ülesandeid ning määrata IAJK täitmise eest vastutajaks üks isik.
5.7.2. Hinnata õpilaste tegelikku toevajadust ning sellele tuginedes selgitada välja täiendav tugispetsialistide ametikohtade loomise vajadus, et iga lapse areng saaks toetatud.
5.7.3. Kaaluda võimalust viia arenguvestlused läbi I trimestril, et sõnastada õppeaastaks eesmärgid.
5.7.4. Tagada arenguvestluse kokkuvõtte allkirjastamine kõikide vestlusel osalenute poolt, et tõendada vestluse toimumine kolmepoolselt.
5.7.5. Vormistada nõukogu protokollid eesti keeles, näidata protokollides vastu võetud otsuste faktilised ja õiguslikud alused.

5.8. Ettekirjutused pidajale

5.8.1. Tagada kõikide õpilastega arenguvestluste läbiviimine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetest 5 ja 6 ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 19 lõikest 3. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
5.8.2. Tagada arenguvestluste läbiviimise korra kehtestamine lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetest 5, 6 ja 7 ning ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“§ 19 lõikest 3. Täitmise tähtaeg: 01.08.2026.

[171] Haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määrus nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“.
[172] Haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määrus nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“, § 5 lg 2.
[173] Direktori 01.09.2026 käskkiri nr 5-õp.
[174] Haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määrus nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“, § 5 lg 4.
[175] Haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määrus nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“, § 6 lg 2.
[176] Haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määrus nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“, § 6 lg 2.
[177] Haridus- ja teadusministri 28.02.2018. a määrus nr 6 „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“, § 7 lg 2.

5.8.3. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
5.8.4. Tagada koolis koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
5.8.5. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

6. Muud tähelepanekud

6.1. Õppenõukogu tegevus

Õppenõukogu tegevust reguleerib haridus- ja teadusministri määrus[178]. Määrus[179] sätestab, et õppenõukogu koosolek kutsutakse kokku vähemalt neli korda aastas ja see on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt kaks kolmandikku liikmetest, sealhulgas õppenõukogu esimees või aseesimees.

Õppenõukogu koosolekul[180] on osalenute nimekirja kantud viis õpetajat, kelle töösuhe kooliga algas peale koosoleku toimumist, seega nad koosoleku päeval veel õppenõukogu koosseisu ei kuulunud. Soovitame järgneval õppeaastal tööle asuvate pedagoogide töölevõtmine tuua varasemaks, näiteks augusti keskpaika, et koolis tööd alustav õpetaja saaks õppenõukogu koosolekust hääleõigusliku liikmena osa võtta, kui pedagoogid asuksid tööle enne õppeaasta algust, oleks neil aega kooli ja õpetaja tööd reguleerivate dokumentidega, sh õppekavaga tutvuda, kolleegidega suhelda, töökavasid koostada ja koosolekutel osaleda.
Õppenõukokku kuuluvad kooli direktor, õppealajuhataja, õpetajad, tugispetsialistid ja teised direktori nimetatud isikud[181]. Kooli pidaja täpsustas ärakuulamisel, et direktor on käskkirjaga[182] nimetanud 2025/2026. õppeaasta koosseisu abiõpetajad, ringijuhid ja mittestatsionaarnse õppe koordinaatori.

6.2. Ettekirjutus pidajale

Tagada õppenõukogu tegevus kooskõlas haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lõikes 1 kehtestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.

[178] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“.
[179] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 1.
[180] Õppenõukogu 29.08.2026 koosoleku protokoll nr 1-14/12.
[181] PGS, § 72 lg 2.
[182] Direktori 25.03.2026 käskkiri nr 1-2/55.